

Praha 25.6.2012
čj. SRS 026679/2012

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00 Praha 6

Zpráva č. 13 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.6.–24.6.2012

1. Počasí

Po celé sledované období převládalo v oblasti velmi teplé počasí s místními přeháňkami. V Dobřichovicích u Prahy byla 18.6. naměřena rekordní teplota 35,4 °C. V polovině týdne oblast zasáhly přeháňky a prudká bouřka se silným přívalovým deštěm, během kterého spadlo od 20 do 75 mm srážek. Noční teploty se v období pohybovaly mezi 11 °C až 17 °C. Denní teploty dosahovaly příjemných 25 °C až 33 °C. Vál mírný, většinou jihozápadní vítr.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Chemická ochrana se postupně přesouvá z polí do chmelnic, sadů a vinic. Pokračují insekticidní a fungicidní postřiky v porostech brambor. Ve chmelnicích se provádí kultivace meziřadí, insekticidní a fungicidní ochrana. Průběh počasí byl v tomto období příznivý pro šíření houbových chorob.

OBILNINY

V ozimých obilninách dochází v ohniscích na lehčích půdách k předčasnému dozrávání. Hlavně v jařinách zaznamenáno lokální poléhání porostů vlivem přívalových a prudkých dešťů. Porosty jsou většinou ošetřeny proti mšicím i houbovým chorobám v klasech. Lokálně jsou silně zaplevelené.

PŠENICE OZIMÁ (RF 69-77 BBCH)

(konec květu - pozdní mléčná zralost)

V porostech podezřelých z výskytu **virových zakrslostí** byly v okrese Příbram (Hlubyně, Tisová u Bohutína) odebrány dva vzorky, ve kterých byly následně laboratorně potvrzeny výskyty **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus WDV)**. Další podezřelé vzorky byly odeslány z okresu Kolín.

První slabé výskyty **padlí pšenice (Erysiphe graminis f. sp. tritici)** v klasech zjištěny v okrese Kladno (Družec, 21.6.) a Příbram (Hlubyně, Tisová u Bohutína, 18.6.).

Pozorovány střední výskyty **hnědé rzivosti pšenice (Puccinia persistens subsp. triticina)** na praporcových listech v okrese Praha-východ (Dřísy, 19.6.). První slabý výskyt pozorován v okrese Kladno (Jarpice, 19.6., Tuchlovice, 21.6.).

První slabé příznaky růžovnění klasů pšenice (*Gibberella zeae*, *Gibberella avenacea*, *Monographella nivalis*) pozorovány v klasech v okrese Praha-východ (Dřísy, 19.6.).

První velmi slabý výskyt černání pat stébel na ozimé pšenici (*Gaeumannomyces graminis*) pozorován v okrese Praha-východ (Dřísy, 19.6.).

Silné výskyty světle hnědé skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*) v celém profilu rostlin pozorovány v okrese Kladno (Jarpice, 19.6., Tuchlovice, 21.6.). Střední výskyt zjištěn v okrese Beroun (Železná, 21.6.) a Rakovník (Mutějovice, 19.6.).

Slabé výskyty kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) opakovaně pozorovány plošně po celé oblasti.

První slabé výskyty kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány na listech v okrese Beroun (Železná, 21.6.). Opakované slabé výskyty jsou pozorovány plošně po oblasti.

Silné výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zjištěny v okrese Kladno (Jarpice, Královice, Lotouš, Šlapanice, 19.6., Družec, 21.6.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 75-85 BBCH)

(střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená - těstovitá zralost: obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní)

První slabé výskyty stéblolamu ječmene (*Oculimacula vailandiae*) zjištěny v okrese Benešov (Mrač, 21.6.) a Příbram (Pročevily, 18.6.). Opakovaný slabý výskyt zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.).

První slabé výskyty obecné krčkové a kořenové hniloby (*Gibberella* spp.) zjištěny v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.).

Zjištěn první a hned silný výskyt endofytické tmavohnědé skvrnitosti ječmene (*Ramularia collo-cygni*) na stéblech, listech i klasech v okrese Příbram (Lazec u Příbramě, 18.6.).

První výskyt černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) sledován v okrese Mělník (Byšice, 19.6.).

Střední výskyty kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány na listech v okrese Mělník (Byšice, 19.6.).

První výskyt obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) ve feromonovém lapáku pozorován v okrese Příbram (Pročevily, 22.6.).

JEČMEN JARNÍ (RF 55–73 BBCH)

(střed metání: báze ještě v pochvě - časná mléčná zralost)

Střední výskyt síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován v okrese Mělník (Čečelice, 15.6.) a Rakovník (Kolešovice, 19.6.). Opakované slabé výskyty pozorovány v okrese Beroun (Vráž, 21.6.) a Kladno (Drnek, Smečno, 19.6., Družec, 21.6.).

Slabé výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zjištěny v okrese Kladno (Drnek, Smečno, 19.6.), Kutná Hora (Miskovice, 21.6.) a Mělník (Čečelice, 19.6.).

Rozsáhlé kolonie kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) zjištěny plošně v okrese Kladno. Slabé výskyty pozorovány v okrese Kutná Hora (Miskovice, 21.6.) a Mělník (Čečelice, 19.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 67-83)

(dokvétání - asi 30 % lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá)

Přetrvávající střední výskyty hnědé skvrnitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*) pozorovány v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.). První výskyt na luscích zjištěn v okrese

Příbram (Láz u Bohutína, 18.6.) a první výskyt na spodních listech v okrese Kladno (Pchery, 19.6.).

Pozorován první slabý výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)** v okrese Benešov (Pyšely, 18.6.).

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, v dodržování zásad střídání plodin (odstup v osevním sledu 4-5 let), výběru pozemku a regulaci zaplevelení. Přímá ochrana spočívá v moření osiva a fungicidním ošetření, které je třeba zahájit nejpozději při zjištění prvního výskytu.

Střední výskyt **kyjaty hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** zjištěn v okrese Příbram (Láz u Bohutína, 18.6.). První slabý výskyt zjištěn v okrese Benešov (Pyšely, 18.6.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10 místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

V porostech v okrese Benešov (Pyšely, 18.6.) odpozorován první slabý výskyt **zrnokaze hrachového (*Bruchus pisorum*)**.

Zjištěn první slabý výskyt larev **listopasů (*Sitona* sp.)** na kořenech v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.).

V oblasti nebyly ve feromonových lapácích zjištěny výskyty **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)**.

Monitoring letu imág se provádí pomocí feromonových lapáků, kdy se 2x týdně zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření cíleno proti líhnoucím se housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 71–83)

(asi 10 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti - asi 30 % šešulí vyžrálo; semena černá a tvrdá)

Opakovaný slabý výskyt **plísně šedé na řepce (*Botryotinia fuckeliana*)** na stoncích i šešulích zjištěn v okrese Praha-východ (Konětopy, 19.6.).

První slabé výskyty napadení **černí řepkovou (*Alternaria brassicae*)** na šešulích pozorovány v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.).

Střední výskyt **cylindrosporiózy řepky (*Pyrenopeziza brassicae*)** sledován v okrese Kutná Hora (Jakub, 14.6.).

První slabé výskyty **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** zjištěny v okrese Beroun (Hýskov, 21.6.).

V okrese Kladno (Jarpice, Zlonice, 19.6.) pozorováno poškození šešulí způsobené **stehlíkem obecným (*Carduelis carduelis*)** a **čížkem lesním (*Carduelis spinus*)**.

MÁK SETÝ (RF 47-54)

(stonek s poupětem převyšuje všechny listy - plné kvetení; většina rostlin kvete)

První a ihned střední výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (*Pleospora papaveracea*)** zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 20.6.).

Střední výskyty **mšice makové (*Aphis fabae*)** zjištěny v okrese Rakovník (Kolešovice, 20.6.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 51-69)

(počátek prodlužovacího růstu; cca 15 cm - květ ukončen)

Opakovaně sledovány slabé příznaky výskytu **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** v okrese Mělník (Čečelice, 19.6.).

Vločkovitost hlíz bramboru (*Rhizoctonia solani*) zjištěna v prvním slabém výskytu v okrese Příbram (Kosova Hora, 19.6.).

V okrese Kutná Hora (Michalovice, 20.6.) zjištěny první slabé výskyty **mšice řešetlákové (*Aphis nasturtii*)** v porostech.

První výskyty letních brouků **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** zjištěny v okrese Kutná Hora (Michalovice, 20.6., Tuchtovice, 21.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha pak 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 18-31)

(8. list vyvinutý - 1. kolénko patrné)

Střední výskyty **kyjaty osenní (*Sitobion avenae*)** pozorovány v okrese Rakovník (Heřmanov, Mutějovice, 19.6.). V okrese Kladno (Zlonice, 19.6., Družec, 21.6.) zjištěny slabé výskyty.

V okrese Příbram (Bubovice u Březnice, 18.6.) zjištěn první slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** v porostech. V okrese Kladno (Zlonice, 19.6., Družec, 21.6.) zjištěny slabé výskyty.

ŘEPA CUKROVKA (RF 37-39)

(listy pokrývají 70 % povrchu půdy - plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

V okrese Mladá Boleslav (Hrdlořezy, 19.6.) zjištěny v porostech silné výskyty **plevelné řepy (*Beta vulgaris*)**.

Střední výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorován v okrese Kutná Hora (Jakub, 21.6.). Opakované slabé výskyty zjištěny v katastru Miskovice (21.6.). Lokální kolonie pozorovány v okrese Kladno (Tuchlovice, Žilina, 21.6.).

Slabý výskyt **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)** opakovaně sledován v okrese Kutná Hora (Miskovice, 21.6.).

CHMEL

CHMEL (RF 35-51)

(rostliny dosáhly 50 % výšky drátu - poupata v květenství viditelná)

Střední výskyt **plísně chmelové (*Pseudoperonospora humuli*)** zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 19.6.).

Střední výskyty **svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*)** pozorovány v okrese Rakovník (Heřmanov, Kolešovice, Zderaz, 21.6.).

Mšice chmelová (*Phorodon humuli*) zjištěna ve slabých výskytech na listech v okrese Kladno (Šlapanice, Zlonice 19.6.) a Rakovník (Kolešovice, 19.6., Mutějovice, 21.6.). *Při přemnožení působí zasychání listů chmele a chmelových šištic. Zasychání a odumírání vzrostného vrcholu a výhonů. Důsledkem je snižování asimilační plochy a znehodnocení chmelových šištic. Oslabování rostlin. Výnosové ztráty 1-10 %. Přenos viróz.*

Vhodná je průběžná chemická ochrana, vždy na začátku tvorby kolonií larev mšic na rostlinách chmele (na spodní straně mladých, často nerozvitých listů, zejména na návětrné straně rostlin).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 75)

(plod dosahuje asi polovinu konečné velikosti)

První slabé napadení plodů **moniliniovou hnilobou hrušek (*Monilinia fructigena*)** pozorováno v okrese Kladno (Smečno, 19.6., Družec, Vinařice, 21.6.).

První slabý výskyt **rzivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** pozorován v okrese Příbram (Kosova Hora, 18.6.).

JABLOŇ (RF 71-75)

(velikost plodu do 10 mm, opad plodů po květu - plod dosahuje asi polovinu konečné velikosti)

V okrese Kladno (Smečno, 19.6., Družec, Vinařice, 21.6.) bylo zjištěno první slabé napadení plodů **moniliniovou hnilobou jablek (*Monilinia fructigena*)**.

Zjištěny první slabé výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** v okrese Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 18.6.).

Včasná a opakovaná mechanická odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Střední výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na plodech zjištěn v okrese Kladno (Smečno, 19.6., Družec, Vinařice, 21.6.) na neošetřovaných stromech.

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

V okrese Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 18.6., 21.6.), Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 18.6., Březinka, 19.6.), Nymburk (Polabec, 18.6.) a Praha-východ (Otice u Svojšovic, 18.6., 21.6.) pozorovány silné výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. V okrese Kutná Hora (Horušice, 19.6.) zjištěn střední výskyt. Ostatní výskyty v oblasti dosahovaly nulových nebo slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček/100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Silné výskyty **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** pozorovány v okrese Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 21.6.). Střední výskyt zjištěn v okrese Kladno (Slaný, 19.6.), Kutná Hora (Kaňk, Kutná Hora, 18.6., Horušice, 19.6.), Praha-východ (Otice u Svojšovic, 18.6., 21.6.). Ostatní výskyty dosahovaly pouze nulových nebo slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

V oblasti byly pozorovány pouze slabé nebo žádné výskyty **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Silný výskyt **klíněnky jabloňové (Phyllonorycter blancardella)** ve feromonovém lapáku pozorován v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 21.6.).

Ve feromonovém lapáku zjištěn silný výskyt **nesytky jabloňové (Synanthedon myopaeformis)** v okrese Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 21.6.).

Peckoviny

SLIVŮN (RF 73-77)

(druhý opad plodů; červnový - plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti)

V okrese Kolín (Velim, 19.6.) zjištěn silný výskyt imag **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonových lapácích. Tamtéž (24.6.) a také v okrese Nymburk (Polabec, 18.6.) a Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 18.6.) zjištěn střední výskyt. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé nebo bez výskytu.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 60-69)

(první květní čepičky se oddělují z květního lůžka - konec kvetení)

První příznaky výskytu **plísňě révy (Plasmopara viticola)** pozorovány v okrese Beroun (Karlštejn, 21.6.).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Ve feromonových lapácích na vinicích v okrese Beroun (Karlštejn), Kutná Hora (Kutná Hora, Svatý Mikuláš) a Mělník (Mělník) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty **obalečika jednopásného (Eupoecilia ambiguella)**.

Obaleč mramorovaný (Lobesia botrana) zjištěn ve slabém výskytu v okrese Kutná Hora (Svatý Mikuláš) a Mělník (Mělník) ve feromonových lapácích na vinicích. V okrese Beroun (Karlštejn) a Kutná Hora (Kutná Hora) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty. *Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).*

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obalečika jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan